

Visiems skaitytojams
linkime linksmo pra-
leidimo Kalėdų Šven-
tės.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Pasekmės paskutinio an-
glekasių štraiko duodasi da-
bar jaušti visoje Amerikoje.
Nors reikalaujanti anglių
žmonės moka neįsipažinti
brangiai: po 12 dol. už toną,
bet negali gauti anglių
apkurimo gyvenimų. Pertai
platinasi visokios ligos, ypač
plaučių uždegimai tarp ne-
turtingesnių, negalincijų
gauti anglių, todėl neturin-
čių kuom apkurti gyvenimų.
Daugelyje miestų, kaip antai
New York, Bostone ir Phi-
ladelphijoje, dėl stokos anglių,
buvo jau maiztai. Gerai dar
kad šalčio didelių nėra.
Kasgi bus, užstoja dides-
niems šalčiams? Kasinių
savininkai tvirtina, kad jie
negali parpinti tiek anglių,
kiek gyventojai reikalauja.
Kaip stoka valgio pagimė
vienam krasze pasikėlimus
gyventojų prieš randą ne-
galintį jų neabutinų reika-
lų aprūpinti, tokį pasikėlimą
ir didesnis maizstus gali pa-
gimdyti ir stoka kuro. Val-
gis ir kuras žmogui neatbuti-
nai reikalingi, be to nieks ne-
gali apsieiti ir rando pride-
rystę pasirūpinti, kad to žmo-
nės netrukėtų. Žmonės mo-
ka mokescius, sudea dide-
lius pinigus ant užlaikymo
rando ne todėl, kad urėdini-
kai imtų vien algas, bet kad
rangas rūpintųsi ir apie gy-
ventojų reikalus. Tuom tar-
pu nematyt iki šiol, kad ran-
das labai sūktų galvą, ką pa-
daryti, kad žmonės netruk-
tų kuro.

Prieš rinkimus prezidentas
įsikisio į tarpą ant suskubi-
mo pasibaigimo angleskai
štraiko, kadangi kitaip gal
ne prezidento šalininkai bu-
tų tapę izrinktais. Presiden-
tas paskyrė santikos sudą,
tautos reprezentantai pasky-
rė sūdo sūdariams po 15 dol.
ant dienos, bet sūdas iki šiol
nieko nepadarė, dar nieko ne-
išsūty. Taigi ne vienam gal
rodytiesi, kad sūdioms la-
biau rūpi, kad kuo ilgiausiai
galėtų gauti po 15 dol. ant
dienos, negu tikras sūtaiky-
mas darbdavių su darbinin-
kais. Jis perkatinėja nesu-
tikimus tarp darbdavių ir
darbininkų kaip nusidėjimus
kriminalistų kriminalizuo-
se sūduose. Klausinėja liu-
dininkų, advokatų lindin-
kams užduoda kryžiaus kla-
usymus. Kadangi lindininkų
yra daug, jais gali būti visi
darbininkai ir visi kietų an-
glių apskriečių gyventojai,
tai sūdas teip vedamas, gali
tūret darbo net ant kelių me-
tų. Kitur santikos sūdai
visai kitaip yra vedami: sūdai
išsklause nūrodymų nesutin-
kancijų pusį, peržiūri su-
teiktą abių pusų medegą ir
išduoda nusprendimą. Ame-
rikos gi daro teip, kad iš to
ir sūdioms ir advokatai tūretų
naudą, o išsūzimas nasutiki-
mų mažiausiai kam rūpi. Pa-
skyrusiam sūdą prezidentui
ir rodosi dabar nerūpi, ką ir
kada sūdas nuspręs.

Pranesa, jog Kubos tautos
reprezentantai užtvirtino tarp
Kubos ir Sūvienų Valstijų
padarytą sutarimą mūty re-
kaluose ir, žinoma, laikras-
čiai garbina Sūvienų Vals-
tijų gerumą. Tame vie-
nog ne jokio gerumo nėra.
Sutarimo to neūtvirtino ne

Sūvienų Valstijų kongre-
sas, ne senatas; jie gali dar
sutarime padaryti permainas
arba jomis neūtvirtinti. Ant
galo jei ir užtvirtintų tą su-
tarimą, tai ir tame ne jokios
geradėjystės Kubai nebū-
s. Ne kas kitas juk, tik Sūvie-
nytos Valstijos visokioms pa-
sargoms teip sumazino Kubos
patvaldytę, kad ištikro ji
mažiau turi laisvės negu tulos
Anglijos kolonijos, o Angli-
ja no tavorų iš savo koloni-
jų ne jokių mūty neima.
Taigi Anglijos kolonijos yra
geresnės sanlygos negu Ame-
rikonų neva išliuosuota Ku-
ba. Pagal Platto pasargą:
Amerikos randas turi tiesą
nedailesti Kubai daryti su-
tarimų su kitoms viespatys-
tėms, jeigu tie sutarimai bu-
tų neparankūs Sūvienytoms
Valstijoms; taigi jos gali ne-
daleisti ne sutarimų prekys-
tos reikaluose, jeigu tie su-
tarimai būtų vodingi Sūvie-
nytoms Valstijoms. Taigi Ku-
bos randas turi pripažinti
Sūvienytoms Valstijoms doli-
desnius paliuosavimus pre-
kystoj negu prekystai kitų
kraszių. Todėl ir jos, ar no-
ri, ar nenori, turi padaryti
atsakancius paliuosavimus
ir Kubos prekystai, kangi ki-
taip kubiečiai smarkiai tū-
ty pasipriešinti savo geradė-
jams, kaip prieš karę pasip-
riešino Ispanijai.

Amerikos senatas priėmė
bilibi, pagal kurį mūtai nuo
tavorų atgabenamų nuo Fili-
pinų salų į Sūvienytas Vals-
tijas liekasi numazinti iki 25%
nuo garsios Dingley tarifos.
Filipinų salos vienog yra A-
merikos valdyba, o nuo tavo-
rų iš savo valdybų ne joks
kitas kraszas, apart Ameri-
kos, mūty neima. Amerikos
politikieriai mat visame pri-
silaiko kitokių principų negu
kiti kraszai. Antai savo val-
dybose prancūzai arba angli-
jonai į mokyklas paskiria
mokintojus arba iš cūbiuvių
arba prancūzų ir angli-
jonus, bet gerai mokancius
cūbiuvių kalbą. Ameriko-
nai gi elgiasi ant Filipinų vi-
sai kitaip: jie cūza sūtraukė
mokintojus iš Sūvienų
Valstijų, mokancius, teisy-
bė, gerai angliškai, bet ne-
mokancius ne žodžio ne iš-
paniskai, ne tagaliskai, tai-
gi negalincius susikalbėti su
mokintiniais. Teip juk ne-
daro ne maskoliai iš syk jų
apvaldytuose krasztuose.
Kurgi ištikro tarp amerikonų
apsireiskia godonė svetimo?
Jos pas sūdos dienos politikie-
rius niekur nematyt.

Prezidentui Rooseveltui at-
sūrado dabar proga vėl trupū-
tį pakelti, pareiklamuoti sa-
vo garbę, o amerikoni re-
klamą labai mėgsta. Roose-
velt užmanė Vokietijai ir An-
glijai pavesti išsūzimą nesu-
tikimų su Venuezele Haagos
santikos sūdui. Vokietija
ir Anglija išsūzė geismą,
kad pats prezidentas būtų
santikos sūdiu, kadangi mat
vilką geriau tūreti po savo
kontrolę, negu svetūr. Ame-
rikos laikrasčiai, ypač re-
publikonizski, kelia į padan-
ges Rooseveltui įtekmę tarp
civilizuotų tautų, bet ištikro
Anglija ir Vokietija siūlo
jam pareigas sūdioms gerai
apsirokavusios: jeigu Roose-
velt išduos nusprendimą, o
tame, kad neatiduoti sūvės
ant išjuokimo, tūres juk
sprėsdamas prisilaikyti sū-
dioms tokios teisybės, tai bent
Amerikos politikieriai ir jiems
tarnaujanti laikrasčiai ne-
drys siūdyti prieš savo pre-

zidento nusprendimą, taigi
prie išpildymo nusprendimo
bus mažiau besipriešiniū.

Azija.

Iš Chinų ateina vis prie-
starauncijos žinios. Viespa-
tystės tūrejusios kareivius
mieste Shanghai, nutarė iš-
cūza pasitraukti. Vokietija,
noroms, nenoroms, tūrejo tą
patį padaryti, nors be noro.
Vokiszi laikrasčiai ypacz
rugoja ant Prancūzijos, kad
ji pritarė pasitraukimui iš
Shanghai, norėdama vien i-
žesti Vokietijai, o didesnę,
girdi, dalį savo kareivių pa-
liuosavo, kurie priėmė vietas
polieistų. Tokiu būdu, girdi,
Prancūzija tūres mieste
savo kareivius, nors jie ne-
sūios uniformos chiniszkų po-
licistų. Prieštaravimai vo-
kiečių geriausiai parodo,
kad jie pasitraukė be noro
iš Shanghai ir prie pasitrau-
kimo likosi priversti kitų
viespatysčių, taigi Anglijos,
Japonijos ir Prancūzijos.

Angliszkas laikrasztis
„North China Daily News“
pranesa, buk Chinuose ren-
giamos yra vėl svetimaucijų
ir krikščionių skerdynės ir
buk tam pritaria slapta ir
ciecorinės valdžios, kurioms
buk pasisekė susitarti su pa-
sikėliū vadovu Tung Fu Si-
angu, buvusiu bokserų vado-
vu. Tun Fu Siang, ant rei-
kalavimo svetimų viespatys-
čių, kada jos sūvaldė bokse-
rų pasikėlimą, likosi chinis-
ko sūdo nuspręstas ant nu-
dymo, bet paskui ciecorinė
numazino bausmę ant amžino
išsūjimo iš Chinų; dabar jis
sūgrūžo atgal į Chinus ir ap-
linkinėse Kansu sūrinko 10000
ginkluotų pasekėjų. Tun Fu
Siang turi už mierį išsūkersti,
arba išvyti visus svetimaucius
iš provincijų Kansu ir
Petcezi, lygiai misijonarius,
prekėjus ir pramoninkus. Sū-
tas bokserų vadovus turi pa-
slaptus susinesimus su visais
kitais buvusiais bokserų va-
dovais, kaip antai: su kun-
gaikscziu Tuanu ir Young
Lee; remia jį slapta ir ciecorinė.
Prilankus misijonariams
ir svetimauciams chi-
nizski urėdinkai rūdya
svetimauciams ir krikščio-
nėms pirm laiko išsinesūdin-
ti iš tų Chinų provincijų.

Garsus pergalėtojas buri-
lordas Kitchener, atkaklo į In-
dijas ir užėmė jau urėdą vir-
šininko visos angliškios ka-
rimenės Indijos. Pasikėli-
mas prieš Anglijos valdžią
gyvenancijų Himalajų ka-
lnuose vazyrių dar nesūvaldy-
tas, todėl lordas Kitchener tu-
rėtų pakaktinai darbo. An-
gliški laikrasčiai garšina,
jog pasikėlimą vazyrių palaiko
Maskolija; ji pasikėlimams
suteikia reikalingus ginklus
ir amuniciją. Tame nieko
negalimo nėra; Maskolija
Anglijai nuo seniai panaszai
patarnauja, o Anglija prie
progos tuom paciu stengiasi
atmokėti.

Vidurinė ir Pietinė Amerika.

Tasynės tarp Vokietijos,
Anglijos, Italijos su Venueze-
le dar nepasibaigė ir visi-
geizina, kaip pasibaigs. Prezi-
dents Roosevelt užmanė ne-
sutikimus atiduoti ant išsū-
zimo santikos sūdui Haag-
goj, bet Anglija ir Vokietija
užmanė, kad prezidentas
Roosevelt pats būtų santikos
sūdiu. Europos viespatys-
tės tą padarė ne dėl kokios
nuo didelės godonės Roose-
velto, bet su apsirokvimu.
Venuezelė mat turi daugiau

skolų, negu ji gali išmokėti,
pasikolinti pinigų niekur ne-
gali, kadangi ji ir senų skolų
neįstengia išmokėti. Kagi ver-
tas būtų nusprendimas santai-
kos sūdo, jeigu jo nusprendi-
mo nepildytų Venuezelė? Jei-
gu gi prezidentas Roosevelt
sutiks būti santikos sūdiu,
tai jis, noroms, nenoroms, tu-
res pasirūpinti, kad jo nu-
sprendimas būtų išpildytas;
jis gali pasirūpinti, kad Sū-
vienytos Valstijos ant sūvės
prisiimtų atsakymą už išpildy-
mą nusprendimo, taigi ar
kad jos pacios užmokėtų Venue-
zelės skolas, arba kad pa-
rupintų bankierius, kurie
duos reikalaujamus pinigus.
Dėl tos tai priezasties Euro-
pos viespatysstės visos ne vien
dalyvauncijos dabar karėje
su Venuezele praso, kad Roose-
velt pats būtų santikos sū-
diu. Reikalaujancijų atly-
ginimo, apart Vokietijos,
Anglijos ir Italijos, yra da-
giau: didžiausi reikalavimai
yra Prancūzijos; Italija rei-
kalauja net 2 milijonų doli-
rų, taigi išpuola beveik po
vieno doliarį ant kiekvieno
gyventojų, o jeigu sūdėti rei-
kalavimus visų viespatysčių
tai išpuls po 50 dol. ant
kiekvieno Venuezelės gyven-
toj. Iš kur ji gali tiek pi-
nigių surinkti? Kraszas nu-
latiniū revoliucijų sūnai-
kintas. Ant prezidentas Roose-
velt, ant pakėlimo savo as-
biszkos garbės, ant pasire-
klamavimo priims praszymą
Vokietijos ir Anglijos, dar
nežinia. Už garbę prezidento ir
reklamą vienog Sūvienų
Valstijų gyventojams reiktų
brangiau užmokėti negu už
apgarsinimus laikrasziuose
departamentalszkų pardavi-
nų. Nuo kalėdų, jeigu Venue-
zelė nesutiks ant Anglijos
ir Vokietijos reikalavimų,
bus blokuojami jos portai:
taigi i juos negalės ateiti ne
joki svetimi ne tavoriniai lai-
vai.

Prezidento Castro iš kalė-
jimų paleisti revoliucionie-
rių vadovai, už paliuosavimą
piktų atsimoka. Jie ne tik
nesirengia padėti prezidentui
jo kovoje su Europos tau-
toms, bet bando pasinaudoti
iš sanlygų. Didens dalis
revoliucionierių vadovų, ku-
riuos Castro paliuosavo iš
kalėjimo, sūrinko savo šali-
ninkus ir pakėlė revoliuciją
iš naujo. Tuom jie parodo,
kad jiems ne tiek rūpi kras-
to gerovė, kiek jų pacių la-
bas ir užsimanymai. Kaip
laikrasčiai pranesa, dabar
revoliucionieriai traukia ant
miesto Caracas su mieriu pa-
veržti valdžią iš Castro nagų.
Kitur kovoje su svetima-
jungiais prieš užpuolikus visi
gyventojai, Venuezelėj mat
yra teip, kaip buvo Lenkijoje
paskutinioje jos neprigul-
mystės laikuose: cūza partijos
išsūnaudoja aplinkybes ant i-
gavimo valdžios ir pervarymo
asabiszkų mieriu. Lenkija
vienog, prisilaikanti tokių
principų, griuvo, ją pasidali-
no svetimi. Kad tik tas pats
neatsitiktų su Venuezele. Tik
tikra melle tėvynės išduoda
gerus vaiseus. Kur to nėra,
ten svetimi išsūnaudoja
krasztą. Geriausiai tą visi-
galį matyti ant likimo Lenki-
jos. Likimas galingos kit-
syk Lenkijos yra geriausias
paveikslas ir pamokinimu ki-
toms tautoms. Svetimauciams
nerūpi gerovė kaimynų,
jie visada išsūnaudoja ant
savo naudos; tasys tik neis-
naudos, jeigu tie kaimynai
tūres pakaktinai proto ir mei-
lės savo gimtinio kraszo. Lai-

mė duoda naudą tik tiems,
kurie daug asabiszkumų mo-
ka aukauti ant labo savo gim-
tinio kraszo. Tą rodo mums
likimas visų tautų, lygiai da-
bar gyvenancijų, kaip ir jau
pražuvusių, užsazytas jų isto-
rijų.

Tarybos tarp Sūvienų
Valstijų ir Columbijos rei-
kaluose pripažinimo Sūvieny-
toms Valstijoms tiesų išilgai
Panamos kanalo vėl užkliuvo.
Matyt Sūvienytos Valstijos
pigiais kasztais reikalavo sau
daugiau tiesų, negu jos
prigulejo. Tarybos atsinaujis
po Naujų Metų; bet kad jos
išsūduotų laukiamus vaiseus,
reiks Sūvienytoms Valstijoms
arba išsūzadėti dalies savo
reikalavimų, arba už juos ge-
rai užmokėti.

Republikoj Hayti kariūme-
nė apsaukė prezidentu Jene-
rolą Nordą. Todėl, rodosi,
kad dabartinis repnblikos
prezidentas, geru, ar su prie-
varta, tūres nuo vietos pasi-
traukti.

Sūiaurinė Afrika.

Besivarancijos įtekmę
sūiaurinėj Afrikoje, Prancūzija
ir Anglija, kaip matyt, nori
pasinaudoti iš maiztų Mo-
rokko viespatystėj. Į Morok-
ko pakrantes Prancūzija iš-
sūnė net 12 kariszkų laivų;
sūnėžia į tas pakrantes karis-
zką laivyną ir Anglija. Daro
tą sūitos viespatystės, norė-
damos pasinaudoti iš maiz-
tų ir griebti kokį nors Morok-
ko viespatystės smetą. Ar
tas pasiseks, nežinia. Savitar-
pinis pavydėjimas viespatys-
čių by abejonės godumą
stabdys.

Isz Lietuvos.

Isz Vilniaus.

Ne tik pradinės mokyklo-
se, bet teipgi arbatnamuose Blai-
vys tū komiteto, teipogi pigios be-
tūreziams valginys „rengia
Vilniuje lekcijos mažai apsvies-
ios žmonės. Menkiasios
vertės prelekcijos yra rengiamos
pradinės mokyklose; gerėnės
jau rengiamos Blaiivystės komite-
to. Valginys arbatnamų
Blaiivystės komiteto ant priemies-
cio Lakiszkų skaitė: Apie žė-
mę ir apie nelsimes žėmės ir gam-
tos stebuklus. Ašvdi lekcijos y-
ra gana naudingos, nieko bendro
jos neturi su garbinimu masko-
lisko raugo ir net kusių carpi-
laikių.

Ruimuose I Vilniaus vyriškos
gimnazijos teipogi pradėjo skai-
tyti lekcijas mokintojai Vilniaus
vidutinių mokyklų. Sūjmet bus
skatomos lekcijos apimancios
cūzių kursų visokių mokyklų:
Kursų chemijos ir jos pritaikymų
kasdieniam gyvenime, iš v. so
15 lekcijų, skaitys vakarais kas
panedėli mokintojas Polikarpo-
vėz; už abudu sūtuodu kursų
istoriją vakarais Europos
pirmos sėdynės reiks mokėti 4
rubl., o tolesnė 2 rubl. 50 kap.
Kursų istorijos maskolisko teatro,
iš viso 5 lekcijas, skaitys mo-
kintojas Monblanov sėdėdama.
Kursų apie elektriką, 5 lekcijas,
cietvergis skaitys mokintojas
Giliarovskij. Už abudu kursų
mokėstis pirmos eilės po 1 rubl.
50 kap., o tolesnė po 1 rubl.
Kursų histologijos, apimantį 20
lekcių, skaitys mokintojas Ba-
raszkov pėtynciams; už jį pir-
mos eilės reiks mokėti 5 rubl.,
o tolesnė 3 rubl. Ant kiekvie-
nos lekcijos vieta pirmos sėdynės
se kasztuoja 40 kap., tolesnė 30
kap.; stovineizios vietos 20 kap.

Isz Prusų Lietuvos.

Laikę paskutinio gyventojų su-
skaitymo Prusų e, kalbančių vien
lietuviszkai suskaičiuojai rado iš-
viso 106230, o vokiszkai ir lietu-
viszkai 9192. Laikę gyventojų
sūskaitymo 1890m. vien lietuvis-
zkai kalbančių buvo 117637, taigi
per 10 metų skaitlius lietuviszkai
kalbančių sūmažėjo ant 11407.
Vokiszkai ir lietuviszkai kalban-
čių dabar buvo 9192, o 1890m. tik
7416; tokių skaitlius pasidaugino.
Bet apskritai skaitlius mokanczių
lietuviszkai sūmažėjo. Lenkis-
kai, maskoliszkai, czeiksiskai, ho-
landiszkai, valioniszkai, mozoris-
kai (pagadyta lenkiszką kalbą),
kaszubiszkai, pasidaugino; su-
mažėjo gi skaitlius kalban-
čių vien: friziszkai, daniszkai,
vendiszkai, bet ne teip žymiai,
k. ip lietuviszkai.

Maskolijos užrubežinė prekysta.

Kiek svetimų tavorų koks
kraszas parsiģabena, tų geriausiai
parodo surinkti mūtai nuo tokių
tavorų. 1900 m. surinkimai nuo
mūty už svetimus tavorus Mas-
kolijoje siekė 209700000 rubl., o
ant sūty mūty už to sūaltinio ran-
das tiki i surinkti 205700000
rubl. 20 metų atgal iš mūty
Maskolija tūrejo tik 89 milijonus
rubl. Per dvidešimtį metų su-
rinkimai nuo mūty pasidaugino
daugiau negu dūsyk, bet ne rei-
kia užmiršti, kad 20 metų atgal
ir mūty i svetimų tavorų, at-
gabenamų į Maskoliją, buvo kur
kas mažesni.

1900 m. i užrubežius Maskolija
išģabeno savo tavorų už 90 mili-
jonų rublių daugiau negu persi-
ģabeno svet mūty Javų ir visokių
valgomų tavorų, mėsos: ūvių,
vaisių Maskolija išģabeno už
280 milijonų daugiau, negu pa-
siģabeno iš svetūr. Už tai savo
gatavų išsūdirbimų svetūr išģabe-
no tik už 37 rubl., o svetimų iš-
sūdirbtų tavorų parsiģabeno už 157
rubl.

Imant gi visą 19 sūzmetmet,
Maskolijos prekysta persistato
sūzietip:

Nuo 1801 — 1860 m. Maskolija
išģabeno savo tavorų i užrube-
žius už 6386900000 rublių, persi-
ģabeno svetimų už 5511200000;
taigi išsūzė savo tavorų už 875-
000000 rublių daugiau, arba po
15 milijonų rublių kas metą, ne
gu parsiģabeno svetimų.

Nuo 1861 — 1880 m. išsūzė
savo tavorų už 7705200000 rubl.,
o svetimų parsiģabeno už 8039-
300000 rubl., arba savo tavorų
išsūzė už 334600000 rubl., arba
už 16700000 rubl. kas metą ma-
žiau negu parsiģabeno svetimų.

Nuo 1881 — 1900 m. išsūzė
savo tavorų už 12500000000 rubl.,
o svetimų parsiģabeno už 9786-
700000 rubl., arba išģabeno sa-
vo tavorų už 2715000000, arba po
135700000 rublių kas metą da-
giau negu parsiģabeno svetimų.

Sūlyginant 1801 m. ir 1900 m.,
per tą laiką skaitlius gyventojų
Maskolijoje pasididino dešimtį
syk; prekysta gi užaugo dar žy-
miau, todėl ir turtingumas kras-
to tūrejo žymiai pasididinti; iš-
tikro vienog ukinkais Maskoli-
jū gyvena vargingiau, negu gy-
veno sūzimas metų atgal; iš ko
matyt, kad tūrai Maskolijoje ne
normalieszkai tarp jos gyventojų
padalinti.

Javų ir miltų 1802 m. Mas-
kolija išģabeno svetūr už 13354000
rubl., o 1902 už 306402000 rub-
lių.

Ling 1802 m. išģabeno svetūr
už 6928000 rubl., o 1902 m. už
42820000 rubl.

Sėmenų 1802 m. išģabeno svetūr
už 3123000 rubl., o 1902 m. už
37975000 rubl.

Gyvų galvijų 1802 m. išģabe-
no svetūr už 1734000 rubl., o
1902 m. už 18204000 rublių.

Szerių 1802 m. išģabeno svetūr
už 848090 rubl., o 1902 m. už
8257000 rubl.

Sviesio 1802 m. išģabeno sve-
tūr už 328000 rubl., o 1902 m. už
13456000 rubl.

Klausinių iki pusę 19 sūzmet-
mezio ne gabenų i užrubežius, o
1902 m. išsūzė jų už 31313000
rubl.

Neisūdirbtų skurų 1802 m. iš-
sūzė už 112000 rubl., o 1902 m.
už 6980000 rubl.

Medžių 1802 m. išsūzė už
1730000 rubl., o 1902 už 58216-
000 rubl.

Isz Atsiminimo.

Saulė buvo nusėdusi savo
miegtubėn, palikdama ant toliū
Lietuvos kalnų, savo paskutinius
akinsius spindulius.

Žmonės, po ilgos pavasario
dienos darbo, rengėsi ant atilso.
Laikę buvo tyku. Žolynai lau-
ko, sūvilgij vakarinė rasa, išsū-
dė skanų gvaiznytį kvapų; iš-
būlo kilo garai, kaip vėikmė
paejusios sūltos gegužinės die-
nos.

Ant siauros uolyzaitės, nu-
glaustos tarpe beskeruojancijų vi-
sokios gimės pasipuosę žali
pavasariū rubų medžių, žings-
niavo kokia ten nerami, užsimi-
lijusi ypata, kur savo dideliais ir
greitais žingsniais rodė didelį
lūkestį, tankiai sustodams, tarsi
prisklausydama.

Bet viskas tyku. Visur
ramus nakties atilsis viespatauja.
Tik retkarčiais medelis, užgaus-
tas prabėgancio vakarinio vėja-
lio, susnabūda, arba nebolime-
gojū lūkestingalas sūciūba —
ir vėl tyku.

Sūtai ant mažo takelio,
vedancio per migluotus ukus
pelkinių klonių, pakilo išģadina-
ta pėmpė, toliau antra, trečia ir
beregint savo garsiais klykamais
apreiskė netikėtą išģystį; klyk-
mai tie visu amarku nakties ty-
kumoj atilepė ant ceramios ant
visko tēmynancios ypatos, ku-
ri staiga atkreipė savo žingsnėdais
akis ant įkanczių miglų, iš ku-
rių, netrukus, išsūlino žingeidai kiti
ypata su nesūliu rankoje.

Viltis paeģadautos lūkesties ne-
gėlojū sūliakiti ant vietos jau-
trios ypatos ir ji greitais žings-
niais leidosi priezais naujo kolei-
vio.

O koks tai laimingas sūstiki-
mas; lūkestis nebereikalingas!
Du draugai, sūstikę, dalinosi savo
mislimis. Jų mintys vienokios.
Jų siekiai rėmėsi ant vieno
tvirtu pamato. Jų viltys iš-
blyškė tūsczius nakties apnūs.
Jų kant is apilūs dvias skrieja
į tolimus rytus praefies, kur ran-
da sau neisūzemiamą vėsmę pa-
geidautų spēkų.

Užimti teip jaučioms mūtimą,
žengia toliau tarp kvepiančių
žiedų ir žaliuojanczių medžių, ku-
rie, apsupinkai laszais vakarinės
rastos, nūlenkė savo viršūnes; tar-
tum norėdami pasiklausyti anų
vyrų žingeidžių kalbų.

Tik po kiek laiko tū draugai
pasuko į šalį, linkui išdūsiu i
žemę mažo butelio ir pakabinu i
duris. Tuojau lange pasirodė
sviesos spinduliai, apsviesdami
palangę pražydusį vinksną.

Cūza tai buvo rami vieta iš-
reiskimui savo mincių, idejų ir
atilsio po ilgą besidarbavimo
laikui. Ilgai ir toliau dabnosi
puikiais sviesos spinduliais tikę
pražydusi vin sūzn, bet po kiek
laiko ramumas nakties savo ta-
siojū globoj paėmė virszū. Viskas
nutilo, žibūrys užgeso.

Pavasarij rytas visam sa-
vūme badino žemę, pėmpė,
nutildomas, sūgrūjo i savo išsklo-
tus izdus.

Ant kraszo dangaus baltavo
žymė rytmetinės auszos, vytu-
riukas, pakilę su skambancia
daina budino artioj. Senas ar-
žuolas, stovintis sūle butelio,
išsūkė savo milfiniszką sūzas,
iš savo senų išsūtrintų osė senas
paskas, tartum atjūsdamas pa-
geidautas siekius jaunų veikėjų,
stengėsi juos priekiti iš teip sa-
das ir trumpo rytmetinio miego.
Buskit jūrai vaikiniai! Auszra
teks, brangus laikas sėjos ant pa-
vasarinės bundancios tautos dir-
vos bėga! Buskite greitai, imki-
te sūvę dvasioszkos sūkles, berki-
te ant iztrozkusios musų tau-
tiszkos

Isz Amerikos.

Teisingi vyskupo žodžiai.

Garsus Peurijos katalikizmas vyskupas Spaulding'as tik išleido savo prastą knygą apie prietikus Amerikoj. Vienojis-vo knygą vietų vyskupas sako: "Piktas, kuris mus spaudžia ir persekioja, yra išvirkščiasis su- prastas apie mus pareigas. Mus politiški siekia suknelėjai vien apie piniginius klausimus; mus lyvinimo budas remiasi ant išdirbimo gabumo prie darymo pinigų; pasiekime mes statome vien kaip įgimimą turty; nei prie diemidystų mes rodome, kad beturčius laikome už niek- sus; nevertus dangaus karalystės. Mes ne žiurime į žmogų, bet mis- lyjame vien apie pinigus. Jeigu pasitaiko terp mus žymenis filo- zafas, garbinantis idealizmas pu- žiuras ar dainius, tai apie tokių dar- bus mums turi parodyti svetim- taucius, mes patys jų vertės ne- su- prantame. Tokiose sūnylose turtingi turi tarnauti vien dievui mamoniui, o beturčiai gali vien stengtisi mamonos status griau- ti. Mus mechanikai neva užta- rimai už skriaudžiamus kūr, ne matant skriaudų, nemieję, mus už- smūnami santikos sudai ne gali piktai žiūrėti." Taip sako vys- kupas Spaulding. Argi reikia ste- bėtis, kad turinčio tokias pažiū- ras žmogus pocių už ne pasakė už arch vyskupą į Chicago? To- kių pocių juk ne protegojama auges- tės dvasiška valdžia.

Chiniskaz ligonbutis.

SAN FRANCISCO, CAL. Furtin- gi Amerikos chiniečiai, isz sudė- tų aukų porenę čia chiniską li- gonbutį. Daktarai, vaistai, tar- nai, ligonų dabotojos – viskas yra chiniečiai; ligoniniai teispogai vien chiniečiai, kadangi mat jų ne priima labdarinių amerikonių i savo ligonbutius. Lietuvių A- merikoj yra, turbūt, ne kiek ma- žiau negu chiniečių ir ką gi mes čia turime? Apart bažnyčių, kurių ir ne galime mus savas- zinai i. turbūt, nieko svarbesnio- viesiai nauda ne parengėme iki- szol ir turbūt ne parengsime tol- kol visus atiekamus pinigų gas- bėms vien kunigams ant taty- mo striams vyskupams puikių bažnyčių. B.žnyčios ir kunij- gai reikalauja, bet neužmirš- me, kad apart to mes turime dar- daugiau lygių svarbių reikalų. Reikia todėl aukas dalinti, o ne apversti viską ant aprašinimo vie- no tik reikalo.

Daug būrų rengiasi in Ameriką.

DENVER COLO. Kaip praneša- zianyskščiai laikraščiai, ne- už ilgo rengiasi į Ameriką persikel- i 9000 būrų isz pietinės Afri- kos; jie nori gauti tinkamus žemės plo- tus Coloradoje, New Meksikoje ir Texase. Jeigu nenorinti būti An- glijos pavaldiniais būrai išsineš- dįs į kitas kraštus, tai jie grei- tai nužudys savo tautystę, o ap- silpnę būras pasilikusis Afrikoj, palengvį tik anglijonams paver- ti visos pietinės Afrikos į ti- kra angliską kraštą. Jeigu di- delė daugybė būrų išsiraus- tų, tai pasiųgti Afrikoj turė- išsistiegti vilčių atgauti kada- nors nužudytą dėl neprilankų ap- linkybių laisvę.

Pasekmes stokos angliu.

WASHINGTON, D.C. Cizanyks- čiai daktarai spreskė, kad Su- vienyto Valstijų sostapijė, Wa- shington, pasibaistai žmonės serga plaučių uždegimais ir tas- buk paeina nuo stokos angliu, ku- rių gyventojams truksta ant ap- kurimo gyvenimui. Daktarai sa- ko, jog t. turtingesni miesto gy- ventojai apkuria porą kambarių, o beturčių gyvenimai visai ne- kurti. Už kietas anglis ima pre- kėjai po 12 dol., o už minkštas- tias po 8 dol. ir tai negalima pa- kaktinai gauti.

Gal pats nusizude.

LOUISVILLE, KY. Žinomas čia- zianyskščiai Whyne likosi surstas negyvas, su persauta krutine miesto parke. Kaip pasirodė, jis visokios draugystės apsaugojo savo gyvastį ant 34000 dol. Ne- toli kuo, kitų tūvos pusekhuvo dvivandis karabinas, vienas vamzdis buvo išsautas, kitas gi- neišsautas, bet gaidys buvo tei- poegit aliosz. Išrodė todėl, kad Whyne pats nusizude, norė- damas palikėjams palengvinti gavimą isz apsaugojimo draug- ečių pinigų.

Turtingas elgeta.

TORONTO, ONT. Koksi Eli Hy- man, kuris meldė prieglaudos miesto ligonbutiuose, priimtas i- beturčių ligonbutį, i porą dienų

ten pasimirė. Pas jį rado 31000 dol. gatavų pinigų ir viokių pro- centinių popierių už 100000 dol. Hyman 20 metų gyveno miesto tvartuose, maitinosi isz elgetavi- mo. Užsiminėjo jis laikra- zčių pardavinėjimu. Palskėjais jo, y- ra pati ir duklė gyvenanti San Francisco.

Kareiviai vagiantis ginklus.

Netoli Chicago, Forte Sheri- dan, nuo tulo laiko patėmijo, kad kas ginklų krautuvejė vagia gin- klius ir amuniciją. Daug pavog- tų forte revolverių paskui rado Chicago pas pinigų skolintojus. Iki szol suareztavo du kareivius, kuriuos nužiri, kad jie dalyvavo ginklų vagystoj, bet be abejonės pasirodys prie to ir daugiau ran- kas prdėjusi.

Nereikia indijonų vaikų priver- stinai mokytį tikėjimu.

WASHINGTON, D.C. Indijonų biuras izleido padavadyjimą, idant indijonizms mokyklose- vaikai tikėjimo būtų mokytį ne- priverstinai. Kunigams uždraus- ti su mokyklų pagalba verstį in- dijonų vaikus į kokį nors krikšč- zioniską tikėjimą; vaikai gali- but mokinti tokio tikėjimo, kokį- iszapj-ta jų tėvai.

80 anglinių laivų paskendo.

CINCINNATI, OH. Nuo smarki- lytų užtvino upė Ohio. Smar- kiai bėgantys vanduo nutraukė nuo inkarų anglis prikrautus laivus, isz jų 80 arba tapo paskan- dytų, arba teip druzai pagady- tų, kad reikia anglis pargabenti- ant kitų. Yra tai labai didelė nuotraupa ypacz dabar, kadangi dabar visur truksta angliu ant gyventojų reikalų.

Nauji kerosino staltiniai.

DES MOINES, IA. Prie Coon River, netoli Grash City, užtko kerosino staltinius. Skystimas iszdėda čia 80% gryno kerosi- no. Staltinius tuos užtko viena moteris, davė jos izstirti elpta specialti tams ir dažnijos, kad kerosinas geras, tuojaus pa- samdė 6000 akrų žemės ir tik ty- kų pagarsino apie savo radinį.

Miesto urednikai nubastui.

ST. LOUIS, MO. Cizanyksč- udas nusprendė penkis buvsius miesto rodos sanarus ant penkių metų kalėjimo. Su jų pagelba- alycinij karų kompanija apturė- jo neteislingai nuo miesto konces- zijos, o jie kompanijai padėjo už- tai, kad ji už jų balsus užmokė- jus pinigus.

Sniegas.

CHEYENNE, WYO. Saitose ap- link ne po dvi dieni be persto- jimo slautė smarki sniego darga- na, laike kurios daug besiganan- cijų ant lauko avių pražuvo. Sniegas užnesz storai pievas, to- dėl gyvulių bandoms truksta pa- zaro, o jo gyvulių augintojai ne- renka ant žemos, gyvulių gano- ant lauko per izstisus metus.

Del examino pasiplove.

OTTUMWA, IA. Pasiplovė čia- su britva studentas Wesley up- vertito, Everett Harman isz Malcolb, Indianoj. Priežast- pasiplovimo yra ta, kad vaikin- sis izsistiegti vilčių atgauti kada- nors nužudytą dėl neprilankų ap- linkybių laisvę.

Didelis attyginimas.

BROOKTON, MASS. Pereituo- se metuose ant New York, New Ha- ven ir Har ford geležinkelio iki- si sužeistas Frank Ca-hin. Jis apskundė geležinkelį, reikalau- dam 75000 dol. attyginimo. Su- das pripažino jam 37000 dol. Geležinkelio kompanija ne nori- mokėti ir stengiasi provę isz nau- jo varyti.

Laukia tvanu.

HUNTINGTON, W.VA. Pieti- niuose krasztuos vakarinės Virgi- nijos pasikėlė neišpasykai ran- des visose upėse įpuolancioje i upę Ohio ir pakioj Ohio. Ly- tus nesiliauja, todėl laukia čia- zianyskščiai, kadangi darbininkai pakėlė sztraiką. Per sztraiką mat dar- bininkai stengėsi privesti kom- paniją prazsalinti nuo darbo vie- ną darbininką neprigulinti i uni- ję. Pakėlė sztraiką organizuoti darbininkai nusitę deputatų pas kom- panijos superintendentą ir perstatė jam savo reikalavimus. Tasutiko minėtą darbininką pra- szalinti nuo darbo, todėl sztraiką galima laikyti už pasibaigusį.

6000 dol. už aki.

PORT HENRY, N. Y. Elizabeth- towne sudas nusprendė turtingų prekėjų, dydą Dovidą Flemingą ant užmokėjimo vienam vaikui 6000 dol. Piktas žydas mat me- tē su lazda i minėtą vaiką ir isz- mūstė jam akis.

Dovana už suomia plesziku.

SEATTLE, WASH. Cizanyks- čis aldermonas Mullon miesto ro- dai padavė reikalavimą, kad už kiekvieną suimtą plėšiką isz

miesto kasos būtų suėmusiam už- mokėta po 300 dol. Už tokių do- vana net pats plėšikais viens- kitų suimtų ir paskui pelnu daly- tisi.

Beoroczio darbas.

LA PERE, MICH. Neseniai pa- lėstas isz beprocių namų kaip- iszgydytas, 28 metų Jones Best, i juos netikėtai vėl i beprotystę, naktyj pakilo isz lovos, pagriebė britvą ir su ja veik su visu nuplo- vę galvą, miegančiam Jasperui Clegg, pavojingai sužeidė savo- motną ir seserį ir ant galo, pa- matę ateinantį sferfą, pats nusi- szovė.

Azijaszkas maras New Yorke.

NEW YORK. Atkako čia isz- pietinės Afrikos garlavius "Sa- xon Prince". Terp jo žmonių du- bervo serganti azijaszkas maru. Sergancius tuojaus nugaleno i ky- varantenos ligonbutį.

"Paszelpa" beturčiams.

NEW YORK. Miestas paskyrė 250000 dol. ant nupirkimo angli- neturtingiems miesto gyventoi- ms. Nedidelė tai paszelpa y- pacz dabar, kada anglių prekėjai už toną angliu ima po 11 dol.

Gaisrai.

ST. PAUL, MINN. Sudėgė čia- beprocių namai; beprocių pasi- sėk isz ugnies iszvesti. Ugnis pridirbo bledies ant 75000 dol.

Nelaimas ant geležinkelio.

BIRMINGHAM, ALA. Netoli Mo- undville iszskoko isz rėlių pasa- žierių traukis ir susidaužė. Prie- to du traukio tarnai likosi už- muszti, o 3 sunkiai sužeisti.

CLEVELAND, OH. Netoli New- bury iszskoko isz rėlių pasażie- ris traukis Erie geležinkelio. Prie- to traukio vedėjas likosi užmusz- tas, peckkury mirtinai sužeistas; pasażierių tapo teispogai daug- sužeistų.

TABLE ROCK, NEBR. Ne'oli nuo čia, ant Burlington geležin- kelio, susimusz pasażierių trau- kis su t.voriniu. Prie to keturi traukio tarnai likosi užmuszti, o daug yra sužeistų.

NEW YORK. Maceawhem, pil- nas žmonių karas važiuo per Erie geležinkelio rėles. Tuom tarpu atbėgo tavorinis traukis ir užvažiavo ant karo, karą sudaužė. Prie to 3 moterys likosi mirtinai užmuštas, o 56 pasażierių apku- li ne mirtinai.

BRADFORD, PA. Netoli nuo čia, tavorinis traukis Philadelphia i Erie geležinkelio susimusz su stovinciu ant sėnių medžišas prikrautu vagonu. Pre to trys traukio tarnai likosi užmuszti, o t.ys sunkiai sužeisti.

Explozijos.

PORT LEE, N. J. Namuose- Johno Paglubi atsitiko smarki ek-pliozija, kurios 6 vaikai liko- užmuszti, o jų motina mirtinai ta- po sužeista.

Isz darbo lauko.

SCRANTON, PA. Sentaikos su- das, iszkausinęj kalnakasių li- dininkus, dabar pradėjo klausinė- ti liudininkus ka-tynių savininkų žinoma scabus. Sztie stengiasi darodyti, kad sztraikieriai užsi- lė neramias, upuldinėjo ant dir- bančių darbininkų, skriaudė juos, kaip galėjo, padeginėjo net- namus. Ar sztraikieriai vienog padeginėjo, to neįstengia darody- ti. Tę galėjo juk daryti teip ge- rai sztraikieriai, kaip ir kasty- nių savininkų tarnai ant diskre- ditavimo darbininkų; jie neap- lenkė nieko, kas galėjo sumažinti gyventojų simpat jas sztraiku- jantiems kalnakasiams. 18 d. gruodžio tolesni tirinėjimas li- kosi pertrauktas iki 6 d. sausio at- einancij metų. Nuo tos dienos sentaikos sudas laikys su- dą su Philadelphia.

Kumford Falls, ME. Dirbtu- vės Oxford Paper Co. likosi užda- rytos, kadangi darbininkai pakėlė sztraiką. Per sztraiką mat dar- bininkai stengėsi privesti kom- paniją prazsalinti nuo darbo vie- ną darbininką neprigulinti i uni- ję. Pakėlė sztraiką organizuoti darbininkai nusitę deputatų pas kom- panijos superintendentą ir perstatė jam savo reikalavimus. Tasutiko minėtą darbininką pra- szalinti nuo darbo, todėl sztraiką galima laikyti už pasibaigusį.

Atkaskų i Ameriką, kada apė- mē "Vienybės" redakciją, nor- i paskui teip tiktai nieko visoki- kurvojai ant konsults, pats niekin- toji kvietė velioj prie sandarbi- ninkavim po kunijų cenzura isz- kėnancioj "Tėvynę", Susivienij- mo orgno. Gal atisakymas ve- lionio nuo garbės tarnavimo mu- lionio pasidavimas vadovams ir pa- gindai tankiai be jokio pamato niekinimus velionio per kunijų laikra- zčius. Murų ku- nių, nors laikydami mislas, kas tiegi kalba ir gieda: "ir atleis- kie mums mus kaltes, kaip ir mes atleidžiame", gyvenime pats prie to nesitaiko, ne niekina nė- jokio ginklo ant paskandinimo jo be garbinancij. Nors kunij- gai apsaukė velionį už platinto- jį bedievytės, jis tikėjimo nie- kur neužkabino.

Kunės likosi sudegintas 18 d. gruodžio New Yorko (Mespeth) krematorioj.

A. a. Jonas Maczys gimęs Sa- valkų gverbojė. Klebiszių valszečiuje, Ilgavangiu kaime.

Dirbkime isz vien!

Paskut nuose laikusios "Lietu- va" ir "Vienybė" tai, ina atliepi- mus mus kankintini, kurie sa- zukias i mus, prazsadydami susimylė- mo, saukia jie: susimylėkite, gel- bėkite mus, nes saukia mus užsto- jos Maskolijos vidurio- es baisy varg- kencizmas. Baisy ty, lyg kad- isz iszduoty koki nuodini Sacharos tiry gyventojų, negirdi daugumas musu brolių Amerikoj, ir kitose esalyse. Kaip tai malo

tilps visi pirma szitose k- stynėse dirbt darbininkai, taigi 500 žmo- nių.

CINCINNATI, OH. Cincinna- ti Southern geležinkelio kompa- nijs pakėlė algas visų tarnaujan- cijų ant 5—19% daugiau negu jie- turėjo. Ant minėto geležinkelio tarnauja 1800 žmonių.

CHICAGO, ILL. Konduktori- rai, peckkuriai ir vagonų stabdy- tojai ant tovorinių traukių ciz- anykskčių geležinkelio pareika- vo didesnių už savo darbą algų. Jie žada sztraikuoti.

McKEESROCK, PA. Darbai čia čia prastai; yra daug dar- bininkų nuo seniai jieszkancij dar- bo ir negalincij rasti. Dir- ba vos po porą dienų ant sanvai- tės.

HAZLETON, PA. Darbinin- kai Coxo Bros angliu kastynių nutarė vėl sztraikuoti, kadangi kompanija ne duoda darbo orga- nizuoitiems darbininkams.

CHICAGO, ILL. Darbininkai mebelių dirbtuvų Ruch Mfg. Co. pakėlė sztraiką. Jie reikalauja 9 darbo valandų dienos ir po \$2.25 už diena.

PORT COSTA, CAL. Traukia- si čia nuo trijų mėnesių sztraik- kas darbininkų skur izdirbiny- ciose Denise.

CHICAGO, ILL. Darbininkai visų cizanyksčių-guminių dirb- tuvų nutarė pakelti sztraiką.

FERNIE, CANADA. D rai čia čia prastai, yra čia daug dar- bininkų neturincij darbo.

Isz Lietuvizskų diryų.

A. a. Jonas Maczys.

15 d. gruodžio, kaip skaitome "Vienybę", pasimirę jos redak- torius Jonas Maczys, iszgyveno Amerikoj vos du metu. Velionis buvo dar jaunas, turėjo vos 35 metus, buvo tai tikras rastininkas, o ne koks rastininkas pastojęs isz Dievo malonės. Rastę jis eiles ir teip svėrbesnius rai patsius bu- damas dar Europoj. Pirmutinės jo eilės pasirodė, rodosi, "Varpe".

Priesz iszkeliavimą i užrėbė- žius, velionis buvo holm-stru- mieste Verbalioj, netoli Prusų ru- bėžius. Persikėlė i Prusus, ap- sistojis isz pradžių pas žinonų Prusų Lietuvių lietuvizską is- leistoją Jankų. B. tenuoos ir rėdė Jankaus isleidišdį "Saulėtekį" per tulų kalbą. Budamas dar Eu- ropoj, geide prisigrėbtį i Ameri- ką ir čia darbuotis ant lietuvių i- lbo, kur tik tas bus galima. Di- sižinoję, kad kun. Kravcuno isz- eididžiamas "Katalikas" reika- lauja redaktoriaus, buvo net čia- atsilieps, bet buvęs tuomkart "Kataliko" redaktorius, nenorė- damas nustoti vietoj, velionio a- tsiilepimą užlėpė, ir per tai atsi- leipimas pasiliko be p- sekmių. Per tai be abejonės "Katalikas" daugiau žūdė, negu velionis. Kaippo rastištin- kas, žinomas buvo velionis po pseudonimu "Keks- ztas".

Atkaskų i Ameriką, kada apė- mē "Vienybės" redakciją, nor- i paskui teip tiktai nieko visoki- kurvojai ant konsults, pats niekin- toji kvietė velioj prie sandarbi- ninkavim po kunijų cenzura isz- kėnancioj "Tėvynę", Susivienij- mo orgno. Gal atisakymas ve- lionio nuo garbės tarnavimo mu- lionio pasidavimas vadovams ir pa- gindai tankiai be jokio pamato niekinimus velionio per kunijų laikra- zčius. Murų ku- nių, nors laikydami mislas, kas tiegi kalba ir gieda: "ir atleis- kie mums mus kaltes, kaip ir mes atleidžiame", gyvenime pats prie to nesitaiko, ne niekina nė- jokio ginklo ant paskandinimo jo be garbinancij. Nors kunij- gai apsaukė velionį už platinto- jį bedievytės, jis tikėjimo nie- kur neužkabino.

Kunės likosi sudegintas 18 d. gruodžio New Yorko (Mespeth) krematorioj.

A. a. Jonas Maczys gimęs Sa- valkų gverbojė. Klebiszių valszečiuje, Ilgavangiu kaime.

Dirbkime isz vien!

Paskut nuose laikusios "Lietu- va" ir "Vienybė" tai, ina atliepi- mus mus kankintini, kurie sa- zukias i mus, prazsadydami susimylė- mo, saukia jie: susimylėkite, gel- bėkite mus, nes saukia mus užsto- jos Maskolijos vidurio- es baisy varg- kencizmas. Baisy ty, lyg kad- isz iszduoty koki nuodini Sacharos tiry gyventojų, negirdi daugumas musu brolių Amerikoj, ir kitose esalyse. Kaip tai malo

nu buvo skaityti tuose jau laik- rasčiuose porą metų atgal, kada aukos plaukė ant Paryžiaus pa- rados: tsyk ne kada nekada po ke- lis centus, bet kiekviename nu- meryj galima buvo rasti po kelis, net po kelis deszimtis doliarų aukų. Tysyk aukavo ne tik visi liet. viai darbininkai, bet galėji- patikti ir aukas kelių kunijų ir biznierų. Daugumas vienog ku- nių ir biznierų nelavė nieko nė- tsyk; labai mažai aukų įplaukė ir nuo tėvynės ir kitų kraštų lie- tuvių. Yp- cz su aukoms mažai prisidėjo kunijai ir musy biznie- riai: daugiau ant Paryžiaus pa- dos sudejo svetimauciai negu musy biznieriai, o vienog tie nuo- tuo lietuvių tunka. Pereitę me- tą kelių miesų i lietuviskai biznie- riai, bet ne visi, ir rodosi, pastre- czio kunijo pasirodė su aukoms ant sztraikuojančių darbininkų. Kad reikia szelpti neturincius d rbo, alkanstancius darbininkus, to meks nedrys užginti, bet ar- vien sztraikieriai reikalauja pa- szelos, o izstremti isz tėvynės mu- y tautiskai darbininkai ant paszelpos neužsiilepę?

Taigi visi geresnieji tautiečiai per szventę Kalėdų ir Naujų Me- tų, susinkę i burelius, linksmin- damiesi, neužmirškite apie mu- sų kankintinius, kalbinkite ir ki- tus sudėti po kiek ant vargų ken- cizmo i Maskolijos viduriuose musy kankintini. Broliai ir se- rų! uždėkite, po kiek galite, kaipo Kalėdų dovanėlę musų tau- tiskems darbininkams, persekio- jamiems maskolizskų valdžių už darbus ant musų visų labo, isz- tremiems isz tėvynės i szaltus Sibierius tirus! Jeigu tokioms dovanėlėms mes ir neįstengime aprūpinti visų reikalų kankinti- ni, tai nors sustiprinsime juos, pa- rodydami, kad mes jų neapleidi- me, neužmiršome. Jus broliai biznieriai, kuriems centai plaukia be puslės ant delno ir be prakaito, nesp- ilietų darbininkams geruo- se darbuose, duokite aukų ant kan- kintinių ir ant kitokių musų tauti- skų reikalų, parginkite prie- to i atszalusius tautiečius! Dė- dami po centą, sudėsim doliarus. Juk buvo terp mus lakraszcziai, kurie buvo priesizgi Paryžiaus parodoj; kurie atkalbinėjo nuo- aukų ant Paryžiaus parodos ir ki- ką pelnė? Nužudė porą szimtų sumanensių ir doc- nių abonentų. Ir isz neprilankumo tasų tautis- kius užmanymams biznierij gli- iszeiti tas pats ir jie gali tokie- jau visų suaukinti. Szgiedin žmo- nės ženg- a pryzakin, pradeda u- prasti savo ir kitų pareigas, at- skiria gerą nuo blogo ir szalin- sio blogai darancij. Negerai juk būtų, jeigu visi pradėtų sz- alintiesi nuo nepildancij savo pa- reigų b.žnyčių. Jus tok tik mu- sų darbininkai palaiko. Szai Ai- dijų laike peskutini rinkimų vienas žymenis biznierius pasiro- dė prisizinkint darbininkų ir ką pelnė? Ugi visi pradėjo ji boy- kotuoti, nieks nėjo pas jį prkti ir jan reikėjo savo biznį uždary- ti. Gana turtingas pirma biznie- rių, dėl neprilankumo savo tau- tiečių mieriams, nustojis i trum- pą laiką visų turtų, kuriuos su- rinko per ilgą laiką. Tas pats, pakilus labiau visų lietuvių su- pratumui, gali atsitikti ir su musy biznieriais neprilankias musy tautiszkais mieriams. Kas- tasyk bus kaltes? Tik pats biz- nierius, negalintis savo pareigų, kaipo lietuvių, suprasti ir jų ne- nortinti pildyti. Pildykime todėl vi- si musų pareigas kaipo lietuvių, o tsyk tik turėsim tiesę reika- lauti, kad mus lietuvių remtų ir palaikytų. Kur dar neauka vo nieko ant tautiszkų reikalų, kaip antai ant kankintinių, ne- pailikime užpakalių ji; parei- jos priesz savo tautį visų mus y- ra vienokios, ar tai darbininkų, ar biznierų, ar kunijų, ar kitokių apszvietusių. Kas nepildo savo tautiszkų pareigų, tas aturi tie- sos jieszkoti paramos ir vietoj ter- p savo tautę, jeigu jų reikalų pats nerėmė, nepadėjo prie jų u- veikimo. Meskime todėl i szal- visus asabi-zkumus, pradėkime dirbti syki isz vien. Szven- cizausia mu- y pareiga dabar yra: szelpti musų kankintinius ir be- simokincij jaunuomę.

Darbininkas.

Isz Elizabeth, N. J.

Susitvėrė čia nauja lietuvisz- kė draugystė p. v.: Lietuvos Su- nų Dr- tės. Nauja draugystė yra grynia tautiska. Skaitlius sa- narių auga gana greitai: ant pas- kutinio susirinkimo, atsbuvusio 2 d. gruodžio, turėjo 73 sanarius. Sanariai Lietuvos Sunų Dr- tės tu- ri prigulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoj. Tokia budu

casizanyksztė Susivienijimo kuopa- turį daugiau sanarių negu kitos kuopos: musiszkė turi jau 128 sa- narius.

Neseniai čia buvo parengtos prak lhos, už kalbėtojų pr buvo garus Dilionis isz Waterbury. Paklusuoti prakalbų atėjo mažai žmonių. Gal būtų usirinkę dau- giau, bet cizanyksztis klebonas su savo "arna's einancius net ant u- lyczijų gaudė ir atkalbinėjo, draudė eti ant susirinkimo. Di- lionis kalbėjo apie musų tėvynę, apie narsumą lietuvių jos nepri- gulmystės laikuose, kada motuo- net 14 metų vaikams sėgė prie- szono kardą ir siuntė juos ginti tėvynę nuo prieszų. Toliau kal- bėjo apie lietuvių gyvenimą čia Amerikoj, kuriuos isznaudoja ku- nių, stabdo pasikėlimą ant aug- ztenio laisvės; pats darbininkų centais nupen- ti, pasirodo di- dži-usiais prieszais darbininkų. Pabaigojo savo kalbos Dilionis ra- gino dėti, pagal iszgale, aukas ant naudos bes mokancijos jau nuomenės ir ant kankintinių. Su- rinko \$2.50 (ant k. Rd.). Kalba matyt susirinkusiems patiko, nes jai pasibaigę, jie rankų plojimas dėkavoj kalbėtojų. Ant susi- rinkimo buvo stovėję ir du vietinio kl- bono tarnai ir jie stengėsi prak- kalbą trukdyti, bet kad buvo pa- sakyta, kad laike prakalbos neva- lia atsiliepti, tik paskui, kas turi ką priesazi, galės tą iszkreiskti, tai tie pesutiniai ne rado pro- gos Dilionio prakalbą stabdyti, o kada jis pabaigė kalbą ir tie pa- siuntiniai iszsineszino per duris.

Cizanyksztis lietuviszkas klebo- nės, matomai kitų prikalbėtas ir iszmokytas, 23 d. lapkricio net per pamokslą niekino ir keikė cizanyksztę Lietuvos Sunų Dr- tę ir kuopą Susivienijimo Lietuvių; apsklėbė teip vieną kaip ir kitą už bedieviską, tvirtino, bak prie jų priguli vieni szilptarniai (Mat kunijėlis ne įstengia iszrasti kito- kio temato savo pamokslams, to- dėl griebsiai lengviausiai suradu- nių piudymų lietuvių terp save).

Tie melagingi kunijo apszmeidi- mai labi suerzino sanarius įeis- tyti lietuviszkų organizacijų. 2 d. gruodžio Susivienijimo kuopa lai- kė susirinkimą, ant kurio iszrinko 3 delegatus, kuriems pavedė nu- titi pas apszmeidių i pareika- lauti, kad jis atszauktų savo ne- teisings apszmeizimus, kokius pasakė per savo vaizizskę pa- mokslą. Kunigas kuopos dele- gatus atsakė, jog jis ne buvo matęs konstitucijos, todėl nežino- jo, kas gali prie draugystės pri- gulėti, bui gam klaidinis žinias apie kuopos kon- tituciją suteikė kun. Milukas (O ar atsakė vie- szai apszmeizimus v. eszi bažny- czoj pasakytus? Privatizski be- šiteisninai ne turi vertės: vieszi ap- zmeizimai turi but viesiai ir atszaukti Rd.).

Susiv. Sanaris.

Isz Wilmerding, Pa.

Szitas miestelis yra Allegheny kalno- o, pigardoj minėztųjų anglių ir geležies dirbtuvų; ap- linkinės jo ne tinka žemdirbių- ti. Pats miestelis yra ant lygumos, tarpkalnė, 14 mylių nuo Pitts- burgo, turį apie 4000 gyventojų.

Yra čia 2 didelės geležies lie- jynijos ir žalvar, o teigi ma- ziasis žalsis. Paprastems darbi- ninkams, isz kitur atvažavusiems sz uom kartu sunku gauti darbą, bet iszlavim mech unik- i, ypacz jazsiniatai yra pageidaujami.

Lietuvių yra apie 150 ypatų: 50 apszvedusių, kiti nevedę. Prie vertęgystos cizanykszcziai- li- tuviai ne linki; tik vienas, p. M- czonis, užlaiko mėsynęcij. Jam sekasi vidutiniškai: jis yra darbuotis ir geras tautietis. Kiti visi lietuviai dirba dirbtuvose: už 10 valandų darbo gauna po 1.50 —3.00 dol. Netoli yra i anglių kastytės, bet jose lietuviai ne dir- ba.

Yra čia viena lietuviszka Lie- tuvos Sunų Dr- tės, tautiszka pa- gelbėnė, i tikėjimiskų reikalus neisizska. Nors draugystė dar- juntu, susitvėrusi 1 d. spalio 1901m., bet stovi gana stipriai ne- deglakai ir sanarių

lietuvių malonų, kuriuose šimtas metų atgal mėsos, kuriems prigalvėję Alaskos, malė kviečiai. Dabar Alaskoje kviečiai ne nuoksta, bet šimtas metų atgal juos sėjo ir augino maskoliniai pietiniosios amerikiečiai. Tas rodo, kad valdant čia maskoliniai, o ras buvo šiltesnis negu dabar.

Netoli Maskvos, Maskolijoje, į dviejų turtingų dvarponių Mackevicių užsakovų atsilankę pulkai vėgėlių po vadovyte puikiai apsirūšiusios moteriškos ir merginų su uždengtu veidu. Surasijoję dvarponį ir tarnus ir paėmę 200 0 rublių gatavų pinigų ir už 320000 rubl. visokių daiktų, prasižalė no. Kas yra ta puikiai pasirūšiusi moteris? Vėgėlių vadovė, nežinia.

Berlyne likusi suarsėjusi pagarsėjusi amerikiečių vėgėlių lietuvių Brown iš New Yorko. Šis griežti, traukiant masinėje iš kisenčių vi nam praeivius ant Leipzigo ulycijos. Už sūta s vo ukęs, turbūt, ne Amerikos randa ne už t. s. Apie jo iškelia mį Vokietijoje. pranešę jos valdžioms New Yorko policija.

Mieste M. dride, Ispanijos sostinėje, vienuose lozino na muose liko už prigaudinėjimą prie kvių suarsėjusių arty mas Ispanijos karaliaus gim naitės, jeneralo Bourbon y de Castelli. Jį miesto viršininkas vienog iš ar zito paleido. Kur gi laikys areste tiep užsąta ypa t?

Pietinėje Prancūzijoje, prie išėjimo iš porto Tulon susimuzę plaukiantis Indijos prancūzų kas p etinis garlaivys Medoc su karizku laivu Latouche. Medoc liko drauziai pagadytas ir užmestas ant uolų. Ant jo, apat jutininkų ir laivo tarnų, yra 223 pasiauteriai, tie žmonės yra dideliame pavojuje.

Aplinkinėse Gideon, vokis kose valdybose pietvakarinės Afrikos užtikto didesius ir labai turtingus deimantų kompanijas. Vokietijos sustirė kompanija, kuri užims kasim deimantų. Nauji deimantų laukai yra teip jau turtingi kaip ir esanti anglizkose pietinėje Afrikos valdybose aplinkinėse Kumbley.

Paryžiaus policijos sudas su visu išteisino maskolų skie mininkų Rydzevskij, kurio gyvenime liko nusautai jauna am rikonė Gore. Trinėjimai ne iš davė vasių: tir netojai pripažino, kad revolveris, kurio suvizi už muszė amerikone, turėjo išsauti netyčia, be Rydzevskio noro.

Šeiminiai garsai Vokietijos kanuolų dirbėjo Kruppo atėmė atgal į sudą paduotą skundą ant socializistinio laikra-zio „Vorwaerts“, kuris pagarsino apie ko kius ten negražius darbus Krup po. Matyt socializistinio laikra-zio žinios ne su visu buvo be pamato.

Maskolija stengiasi į savo rankas paimti paezti išlaikant diduri-zko geležinkelio. Činų randa rod ant to nesutinka, bet jeigu ne ras par-mos pas kitas viespatystes, tuos priez Maskolijos reikalavimus nuslenkti. Juk Maskolija ir tiep valdo Mandžuri-ją ir iš jos ne nori pasitraukti.

Pasikėjęs Morokko sultano brolis apvaldė miestą. Tes ir viej jo apskritį. Paskyrė savo urdunikus ir sudžius, išvaikė sultano urdunikus. Visi gyventojai apskiriziuose į rytus nuo Fez pristoję prie pasikėlėlių ir jų vado v, sultano b olij, apzaukė už savo valdiong, tikrojo sultano atsiskė klau-yti.

Laikė paskutinio žemės drebėjimo maskolizskos valdybose vidurinės Azijos, kurio liko išgrautas miestas Andian, kaip paduoda vėliau atėjusios žinios, liko udmuzti: 3 maskolizski urdunikai, du karveivai ir 1000 cziabuvų, daugiasiai vaikų; 300 cziabuvų ir 17 maskoliz-zy karveivų liko sunkiai suėstų. Sugriuvo 130 maskoliz ir 900 cziabuvų namų.

Mie-tė Genuoj, Sziarunij I. talijoj, viename hotelio „Londordi“ kambaryje rado nusizovusius: kunigaikstį Regio ir grafinę Uboldi. Abudu nusizūdė iš mie-lės. Kunigaikstis buvo apsidėjęs, o grafinė turėjo vyrą.

I S. fija atėjo žinia nuo Turkijos rubežiaus, buk 24 macedo-

nis ki darbininkai, buvę Bulgari-jon ant darbų, grįžtant jiems na mon, ant rubežiaus likosi turkiz-ky karveivų išsaz-udyti.

Sziarunij Afrikoj, prancu-ziskoj valdyboj Tunis, nuo smar-kių lytų užgimę tvi-ni daug blė-dies ir nelaimų į pridarbė. Vie-name kalme Cape Bon apskritij 30 žmonių pr grėrė.

Berlyne, sunos prancuziskos protestonizskos b žnyzios pasto-rius, buvęs krautuvų užveizeto-jum Darmstadt banko, paszlyvęs 700000 Markių banko pinigų išzdumė į Ameriką.

Republikoj Hayti, mieste Port du Prince, ant ulycijų užgimė smarkus musz'is terp besivar-žančių valdžij partijų szalinin-ky. Muszys daug žmonių liko si paszautų.

Vengrijoj di-teli szalczai; pereitą snvaitę suszalo 63 žmo-nės. Pulkai vėlyk uždpuo-dieja ant besigannančių ant lauko a-vių, drasko ne tik avis, bet ir pie-menis.

Sziarunij Svedoj, netoli Gelivare geležies kasynių užti-ko didelius plotus varinės rudės, kur nežidžio bus parengtos ke-lios vario kastynės.

Vengrijoj, netoli Arado, 18 czi-mų, ap istojusių ant lauko, suszalo. Ir kituose Vengrijos kaszuose nuo didelių szalczių daug žmonių suza o.

Anglijos pakrantėse pasken-do garlaivys Marlay, plaukiantis iš Liverpool į Dubliną. Visi buvę ant minio garlaivio žmo-nės, iš viso 16, prie to prigėrė.

Sztraikai darbininkų Marsilijos port, pietinėje Prancūzijoje, baigiasi. Sztraikaujanti jurininkai nutėrė nuo 13 d. s. m grįžti prie darbo.

Prancūzijos karės ministerija įvedė 8 valandų darbo dieng vi-kuose Prancūzijos arsenaluose, giokly ir amunicijos dirbtuvėse.

Nauji rasztai.

Naujas Kalendaris 1903 me-tams. Sultais P. M. Tilzeje. 1902. 162 pusl.

Apart paprastų, randamų kiekvienam kalendariorio dalykų, szitame yra gana daug svaibių straipsnių. Ir kalendarioriskoj daly-ty cziat matyti pagerinimai, ka-dangi išmestas jau t. pinamos iki sziol kvailinimui žmonių oro at-mainos, ko nieks ant visų metų išspr-nasauti ne gal. Telpa me-aulio atmainos, bet jau be oro at-mainų. Tas padaryta gerai.

Iz pamekinančių straipsnių telpa szitame kalendariorio prieina-mai aprasztytos žinios apie žemę: apie jos pavaldį, pavirsių, didu-mą, apie žemės vidurius, apie už-ly metizmes kalnus. Toliau ei-n žinios apie žemės gyventojus ir jų padalinį ir kitokios žinios.

Žmės d ly, jų didumas, gyven-tojų skaičius, esan-zios viespa-rytys; didžiausios upės ir augz-oziaus kalnai; apskritai straips-nis tas yra tai trumpa geografi-ja su visokiomis žingeidžioms statis-tizskoms žinioms, Toliau ei-na gana plati Lietuvos statistika. Toliau žinios: kiek kokia musų žemės viespatystė turi karveivų sendaros laike ir kiek karės laike, kiek turi karizkų l-ivų; kiek gau-na silgos Europos viespacziai. To-luma vandens kelia s. Maskolijos geležinkeliai. Metaliniai. Ži-nios: kiek kur izgeria svaiginan-čių gėrymų. Vi-okių krasztų pinigai. Išsazkitymai palukų nuo 100 rubl. M eros. Išsazki-tymai darbininkų algų. Ant ga-lo telpa labai svarbus ilgus straipsnis p. a. Kaip mintame ir kaip turime misti. Rodos moti-mos. Tiesios apie iszeivys'ę. Pa-bigoj telpa papras-os, randamos ir kituose kalendarioruose žinios: paczto instrukcijos, telegrafų ir žinios apie prekymezius Lietu-voj. Kalendarioras vertas, kad ji lietuviai pirktų; jis yra kur kas geresnis už iki sziol lietuvizskoj kalboj išzeletus.

Kas reiklia žinoti ir atminti kiekvienam darbininkui. Izsieto do Lietuvizskoj Social-Demokra-tų partija. Paryžiuje. 1902 m. 67 pusl.

Koigutęj szitoj yra isaziskinti darbininkos apenanti klausymai: kas žmonijai savo darbu visus tartus sutverta? Kodėl darbi-ninkai vargsta, nors turėtų visur yra daug? Klausymas algų už darbą ir barbo laiko. Ko nori

darbininkai, o ko dirbtuvių savi-ninkai? Darbininkai turi būt ap-saz estis. Ar gali pasikui utimant darbininkų b-ivis? Isz kur atsi-randa kryzių? Kaip galima isz gauti didesnę algą ir trompesnį darbo dieng. Darbinkų Sud- vienijimai. Sztraikai. Darbi-ninkų tiesos. Darbinkų szven-tė 1d. gegužės. Politizska ir taut-zka lai-vė. Kaip susizys darbininkai draugija, kad ne butų eikludosi ir nukurimo? Kas reik-ia d rbtis szpiratu-iam ir doram darbininkui? Visi tie klausymai isaziskinti yra prieinamai kiek-vienam darbininkui szitoj kn-jutęj.

Lenkizskas laikrasztis „Zrod“ gaisus, jog užveiztojas archyvo-likas izskiezio Rdzivilo, D. s. Poljanow-ki, kasztis kunigaikst-izio Antano Ratzivilo rengias izsietiti fotografizskus paveiks-lus aktų Lietuvizskos Unijos. Ori-ginalizski unijos aktai yra Radz-ivilų archyvuose Nesvieže.

Padirbtaorganizska mede-ga.

Visi gyvi d-igiai esanti žemės, ar tai gyvenai, ar augmenys, kaip žinote, paeina iz proto-plazmos, taigi protoplazma yra tai pradine organ zka medega, iz kurios iszidirbo visi gyvi daig-tai esanti ant žemės. Gyvunai ir augmenys sus dēda isz dide-snio ir mažesnio skaitliūs smulkij-dalių vadinamų organizmsko ce-lėms; kiekvienoj organizmsko ce-lėj yra natubutiniai protoplazma arba pradine organ zka medega.

Protoplazma yra tai syvai pri-plidanti celes gyvunų ir augme-nų kunų. Isz protoplazmos da-ro vis si audekiai visų gyvunų ir augmenų kunų; protoplazma to-dėl yra pamatu visų organizms-ky kunų. Medega ta yra gimos iz-dirbta; gamta isz jos izdirbo per-ilgą laikų czielę eilę visokių gyvunų ir augmenų. Padirbtį tai medegą mokslinczių laboratorijo-je iki sziol niekam ne pasisekė;

tik paskutiniuose laikuose meksi-koizskam mokslincziui Herterai, kaip paduodę P. ryziaus laikrasztis „Revue Scientifique“, pasise-kė padirbti medegą turinčią vi-sai nosi pamat nes tverianzios organizmų kunų medegos arba protoplazmos ypatybės. Herre-ra patėmjo, jog gyva protoplaz-ma vis dēda sutėdintį turi at-sakantį nuozintį f-eforinij drus-ky, to-dėl jis savo netiara proto-plizmp, bet turinčią tikrosios y-patybės, dirba isz mineralizskoj medegų, isztraukia ją isz meta-f-eforinij rugszcij kalkių. Kie-tąj meta-f-eforinij rugz-zi, sutarpi-nus vandenį ir pridėjęs kalkinij druskų apturėsime met f-ri-nes kaltes. Ant padarymo isz tos medegos prot-plazmos Herre-ra ima angleruzszias kaltes kietame pavide, setrina ir su-maiszo drauge su kietame pavide met f-eforine rugszcija, dēda to-miznio truputį į tarp mikros-kopu, suszlapina lazdu vanden-ku, kuriame sutarpianta daug druskos. Mszinytas po mikroskopu prii-ma pavaldą gyvos protoplazmos. Po mikroskopu matyt: kaip me-t-fo-forinij rugzstis ant stiklo tve-ria burbulėlis kaip ir gyva pro-toplazma. Burbulėliuose darosi grudeliai ir viskas kuta kaip ir gyvoj celėj. Grudeliai ir burbu-lėlii silupia, izlysta, dalinasi į dalis, dauginsis, ir kiekviena da-lis tveria vėl burbulėlis; vienu do-džiū, laszas gyvuoja, kruta, da-ginsis kaip ir gyva protoplaz-ma.

Pagal Herteros nuomong, gyva protoplazma, iz kurios suside-da visi gyvi organizmai, yra isztkro-met f-eforinij druska kalkių, per-siėmusi kitokioms medegoms. T-igi jis tiki, kad visi gyvi kua-lesanti ant žemės, tiep gyvenai kaip ir augmenys, pasidarę isz ne-lygy medegų, izsazdirbė sz meta-f-eforinij rugszcij kalkių esan-čių visur gamtoj.

P. J. B. Negalime suprasti, k-p Tamieta nori iszeik-zi, to-dėl raszo ne galima ne pataisyti, nē perdirbti. Geriau siaf ant iszazis-kinimo paimti viej klausymą, o ne kelis ant syk; nepratusim, daug klausymų pakels, o nūku juos prideranziai iszmolyvuoti.

Draugyseziu Reikalai

5-tas metinis didelis balsis: draugys Dovydo Karaliaus atbus 28 d. Gruozdio 1902m. taiti pirma nedideliu po Kaledu ir priez Naujus Metus. Balsis atbus Freiheit Turner salej, 3417 So. Halsted St., netoli 341 ul. Praszides 3 val. po pietų. Įteiza vyrai su meiere 25c, merginoms dykai. Taigi broliai lietuvai upzrasom visus, kaip jaunas, tiep ir senos, merginai ir vaiknius nes tai bus linkmausias balsis už visus kitus balsius. Tik neufrizskit musu balsius pirma nedideliu po Kaledu. Su gudone, (26-12) Dr-te Dovydo Karal aus.

Didelis Lietuvizskas Koncertas

CHICAGO. Paderewskio Koncertina Klitbas duos Koncerta po vadovyste Zilveiziaus ir pilna juoku perstatyma su-batoj, 27 Gruozdio, Pulkasko saleje, 800 S. Ashland ave., terp 17 ir 18 ul. Sale audzys 7 val vakare. Po Koncertu bus didelis balsis. Tikietai po 25 ir 35c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecia. T-eti ant szio pulkas ir sziuose metuose paskutinio koncerto, o pamate nesigal-lesie savo atsilankymo. Komitetas. (26-12)

Prieszmetinis Mitingas.

Chicago, Paryžia Apvelzdos Dievo tuos savo prieszmetini suirinkima nede-lu, 28 Gruozdio, tuojaus po sūmat, baž-nytinje salej, 18 ir Union ul., ant kurio visus parapijonus kviecia suirinkti nes bus rinkimas naujos administraci-jos ir kiti svarbus reikalai. Ateidami ant suirinkimo kiekvienas turekite savo parapijinę knigute. Komitetas.

Minersville, Pa. Sziuoni pranezau sa-nariams „Spindulio Szavies Dr-tes“, Minersville, Pa., kad už 3 menesius laike sztraiku utviktos komiesos visi yra paluosuoti. Bet tie, kurie 3 menesius atemus dar lika už 6 kati, ir iki 3d. sauso neisimkos, ne žinios apie save neduo-toki visi pasiliai iz Dr-tes knygu isz-braukti. J. Ramanauskas, sek. (2-1)

9 metu sukaktuves.

Philadelphija, Pa. Dr-te Sz. Juzapo ant 9-tu metu sukaktuviu numezino is-tuom preke, kuri dabar kasztuoja su daktaro palidijimu tik \$1.00. Menesio mekstis 30c. Todol norinti prisiz-tyti prie vires minios draugystes pasi-akubekite, nes uztimaizna mekstis bus paveltus iki pabaisai sauso menesio, o vėliau bus vel pakelta. Mitingai bu-na 3 nedideli kiekvieno menesio, Caledo-nian salej, 214 Penn St. ant kurio nori-ti prisizizyti teiksia ateti su daktaro palidijimu, o kiekvienas, nesenzais 40 metu, bus primtas. Komitetas.

— Pn. 4260 W. Huron str.

gyvenantis Levy L-ncher, parė-jęs girtas n-emon, isz pradų vi-en barė s-vo paczų, paskui utimant į mus-ti. Gudamas moting, 15 metų L-ncherio suns pagriebė užprvytą karabiną, szovė į tėvą ir jį mirtinai paszovė. Padarę tp, pats neėjo ant policijos staci-jos ir aprei-zkė, k-p padarė. Mir-tinamos paszautos tėvas turi 42 m. Met kokie vasius isz-duoda girtokliavim-ai!

— Kerosino krautuvėse Stan-dard Oil Co. prie R ek Island ge-ležinkelio, terp 17 ir 18 ul., pereit-iz nedideli dieng užg mē gais-rius. Gesinimas buvo sunkus, ka-dangi prie deganzio kerosino ne-gal ma buvo pri-iztiinti. Pasisekė vienog ugnage-iam gaisrų suval-dyti; pad-rė jis blėdes ant 50.000 dol.

— Namuose pn. 757 Allport str, terp gyvenusių czi-azy, Ja-meso Bion ir Jameso Jelinek už-gimė koki ten nesutikimui, o pas-kuji musztynė, laike kurų Jeli-nek izzi raukė peilį ir iszdrė B-oi kairiją at-ji. Jelinek i kosi suare-ztuotas ir sēdi dabar polici-jos arezte.

— 30 d. gruozdio, ant Felton ulycijos, uždėgė tēp vadinama „Ful-on Mare-et“ trioba ir ke-lios kaimynizskos likosi pagady-tos. Blėdžio gaisro padarytą ska-it to 200000 d.l.

— Ties Sewart ave. ir 39 str., ant Ch-cgo-RE s-ern Indians ge-ležinkelio likosi pervažiuotas ir už-nuztas ant vietos 32 metų Jonas Dahty.

— Chicagos un versitetas nuo 1889 m. gavo duvang \$15128375. P-imali ir izdavimai unversite-to per paskutinius metus pasiekė 5 milijonus dolarių.

Redakcijos atsakymai.

P. F. Per. Atstikimas netu-risuzisizimo su visuomenės rei-ka-lis, yra tai viai privatizskas. Jeigu laikrasztiai apraszintų privatizskus atstikimus, tai vien už-trauktų be jokio reikalo ir naudos provas ant savo sprando. Laikra-zcijoj pareiga perkratinti visuomenės reikalus, bet ne pri-vatizskus ypaty darbus. Už savo privatizskus darbus kiekvienas pste atsako ir tie darbai neprigru-li laikraszcų y kontrolei, jų nega-lima rizsti su reikalais visuome-nės.

P. J. B. Negalime suprasti, k-p Tamieta nori iszeik-zi, to-dėl raszo ne galima ne pataisyti, nē perdirbti. Geriau siaf ant iszazis-kinimo paimti viej klausymą, o ne kelis ant syk; nepratusim, daug klausymų pakels, o nūku juos prideranziai iszmolyvuoti.

Draugyseziu Reikalai

5-tas metinis didelis balsis: draugys Dovydo Karaliaus atbus 28 d. Gruozdio 1902m. taiti pirma nedideliu po Kaledu ir priez Naujus Metus. Balsis atbus Freiheit Turner salej, 3417 So. Halsted St., netoli 341 ul. Praszides 3 val. po pietų. Įteiza vyrai su meiere 25c, merginoms dykai. Taigi broliai lietuvai upzrasom visus, kaip jaunas, tiep ir senos, merginai ir vaiknius nes tai bus linkmausias balsis už visus kitus balsius. Tik neufrizskit musu balsius pirma nedideliu po Kaledu. Su gudone, (26-12) Dr-te Dovydo Karal aus.

Didelis Lietuvizskas Koncertas

CHICAGO. Paderewskio Koncertina Klitbas duos Koncerta po vadovyste Zilveiziaus ir pilna juoku perstatyma su-batoj, 27 Gruozdio, Pulkasko saleje, 800 S. Ashland ave., terp 17 ir 18 ul. Sale audzys 7 val vakare. Po Koncertu bus didelis balsis. Tikietai po 25 ir 35c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecia. T-eti ant szio pulkas ir sziuose metuose paskutinio koncerto, o pamate nesigal-lesie savo atsilankymo. Komitetas. (26-12)

Prieszmetinis Mitingas.

Chicago, Paryžia Apvelzdos Dievo tuos savo prieszmetini suirinkima nede-lu, 28 Gruozdio, tuojaus po sūmat, baž-nytinje salej, 18 ir Union ul., ant kurio visus parapijonus kviecia suirinkti nes bus rinkimas naujos administraci-jos ir kiti svarbus reikalai. Ateidami ant suirinkimo kiekvienas turekite savo parapijinę knigute. Komitetas.

Minersville, Pa. Sziuoni pranezau sa-nariams „Spindulio Szavies Dr-tes“, Minersville, Pa., kad už 3 menesius laike sztraiku utviktos komiesos visi yra paluosuoti. Bet tie, kurie 3 menesius atemus dar lika už 6 kati, ir iki 3d. sauso neisimkos, ne žinios apie save neduo-toki visi pasiliai iz Dr-tes knygu isz-braukti. J. Ramanauskas, sek. (2-1)

9 metu sukaktuves.

Philadelphija, Pa. Dr-te Sz. Juzapo ant 9-tu metu sukaktuviu numezino is-tuom preke, kuri dabar kasztuoja su daktaro palidijimu tik \$1.00. Menesio mekstis 30c. Todol norinti prisiz-tyti prie vires minios draugystes pasi-akubekite, nes uztimaizna mekstis bus paveltus iki pabaisai sauso menesio, o vėliau bus vel pakelta. Mitingai bu-na 3 nedideli kiekvieno menesio, Caledo-nian salej, 214 Penn St. ant kurio nori-ti prisizizyti teiksia ateti su daktaro palidijimu, o kiekvienas, nesenzais 40 metu, bus primtas. Komitetas.

— Pn. 4260 W. Huron str.

Lietuviams Lieturonams. CHICAGO. Gruozdio 25, (pirmojo Kaledu dienoje) P. Drngaitis, studentas iz Concordia Seminarijos, Springfield, Ill., laikys diemvalizs Lietuvos lietu-ronams Chicagoje. Todol visi yra kviecziami susirinkti kn. Wagnerio bažnycia, ant 18-los ul., paprastame lai-ke. (26-12)

Pajieszkolimai.

Pajieszkau Jono Sumilinsko, isz kal-mo Zagaru ir Mikolo Grabausko isz kal-mo Radzuciu, Seinu pav., abu Suvalku gub. Jie patys ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso.

Teofilis Karbowiak, 286 Grand St., Milwaukee, Wis. (26-12)

Pajieszkau savo broliu, Antano ir Juo-zo Verbiu, isz kalmo Zeisvus, Ljudinva-vo parap., Kalvarijos pav., Suvalku gub. Jie patys ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso:

Miss. Ona Verbiute, 1117 1-st St., La Salle, Ill. (26-12)

Pajieszkau savo dēde, Franciszkas Kriziszto, Jono ir Tamoziaus Kuz-leikiu, Juozo Zacharavicziaus, Jogo Pol-teruco, Kiemeno Szipallos ir Jurgio Tu-mosa. Jie patys ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso:

Juozas Dumczas, Gilbert Co., Onawa, Mo.

Pajieszkau Dominiko Antanavicziaus, Kauno gub., Sziauliu pav., vol. Lijumos, kalmo Mitrogių; gyveno Ma-hanoy City, Pa. Jis patys ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso: Jonas Sakalauskas, 924 33-rd St., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo paczios, Onos Milevskienes, Kauno gub., Sziauliu pav., vol. Pandenes parap. Treiti mat kaip nuo manes praszailiu. Ji pati ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso:

Augustinas Milevskis, 167 W. 8-th St., S. Boston, Mass.

Pajieszkau Aleksandro Balaisaus, isz kalmo Viciuno, Raticiojus parap. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso:

Jurgis Czernauskas, 84 Millbury St., Worcester, Mass.

Pajieszkau savo szvogerio, Ignolo Lu-kovsziaus, Suvalku gub., Seinu pav., Kapczemiszio gub. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso:

Vm. Margis, Box 239, Athens, Ill.

Pajieszkau Mateusko Baliaus, 26 me-tu senas, 5 pedu ir 3 colis auzstas, ap-skritus, rauplietis, plaukai tametli ruvi, ant kaltes rankos, netur vieno pirzto, paeina isz Suvalku gub., Ketur-valkiu parap. Jis 13 d. szio menesio aprove mane su vires ant \$200.00 kas-pie ji duos man žine gaus \$100.00 nagrad.

Petras Akucevicius, 143 Berry St., Brooklyn, N.Y.

Pajieszkau savo tēvą, Jono Matusevi-ciaus, jau 4 meto kaipo nuo jo nieko negirdziau. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žine ant adreso:

George Matusevicius, Devalis Bluff, Arkansas.

Kalendarior ant 1903 m.

Dabar yra gaunami „Lietuvos“ redak-cioj po 15c.

Reikalingsas klerkas prie „Lietu-vos ofiso. Turi gerai mokėti lenkizski ir lietuvizski kalbei ir abejose kalbose gerai, grynai raszoti ir gerai rėkduoti vestis; teigti nors sziek tiek tur mokėti ir anglizskos kalbos. Darbas ant visad-ės, alga gera.

Kas nori gauti graus šienini Kaledo-riu, legal paduoda 10 c. Juzapo J. Trinerio Fabrikantui Trinerio Ameriko-nizsko Elixiro Kartoj Yno, 799 Ash-land ave., Chicago Ill., o anas jam pri-sius.

Biblija

torinti 288 pusl. su 379 a-herais. Toliau t-eti vėlesniai ant senos Biblijos su kietuodis ant lituram. Iškjo 10 po apskriti. Yra szvies kodas vyrai ir moterims: 81 knyga bus verty 85.00, dabar gausima vien pas aprieia. Ant. Zimaitis, 3140 S. Morgan st., Chicago, Ill. tik už \$1.00. Piguus szviesku vien registruotas laikas.

Lekijos anglizskos kalbos per laiszkus.

Vakarine moksline. S. Malevskis, 65 Broadway, Brooklyn, N. Y.

Žingeldus atsitikimas.

Jonas Dravek isz Hallet-ville, Texas raszo sziteip: „Joku budu ne g-lejome suprasti kas atsitiko su musu sunum Jonu. Visada bu-vo sveikas ir tvirtas vaikas, tik su vienu upu pradėjo silpti ir men-keti, neveizint su p-pekios ir ru-pieskos kokia ant jo dejome. Ma-ljome kad sukatas gavo, ir jau turėjome už žuvusi, ypacz to-dėl, kad jau ir jokiu gydulių negalė-jome induoti. Vienas isz draugu patarė duoti jam Trinerio Amerikonizska Elixira Kartoj Yno ir ant laimes pasiseke mums prikabeti Januka paraguanti tos gaidios gyduoles. Parstiraukeme 6 bonkas ir pradėjome kuracijo. Savo locnom akimi nenorėjome ti-keti, žiurint ant rezultato. Li-gonis tuojaus atgavo apetita, pajegia ir sveika cera, o po iszgo-rimui 2 bonku, ligos ne padesiko noliuko.“ Žingeldus, isz tieau, at-sitikimas! Panaszus atsitikimai vartojant Trinerio Elixira Kartoj Yno buna ant kiekvieno žingio. Jis stazciai veikia ant pilvo, po jo intekme f-efozizizimas suis-reguliziuoja, o kraujas pasidaro gausum ir cziystu. Ner geresnio vaisto per szita ant valymo krau-pilui ir sudrutinimo nervu ir musku-lu. Ant pardavimo visose aptie-kuose ir pes pati fabrikanta, Juo-sapa Trineri, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ETNOLOGIJA, arba Mokslas apie zemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

tos kalbos. Kaip kiti tuose laikuose, tiep ir Luther tikejo, kad besimokinantiems reikia nesigailėti rykštės, bet jis teisingai priduria, kad per tankus baudimas atima energiją ir pastovumą. „Kas drebėjo prieš tėvą ir mokin-tą, tas per visą savo amžių bus nešiojamas vė-jos, kaip drebulės lapas“, rašo Luther. Retich peikė mokinimą visais atimtimis, kadangi, girdi, toks mokinimas yra laiznymu gamtos priaskymai: atmintis turi palaikyti vien tą, ką supranta protas. Protestai prieš netiku-sią kunigų pedagogiją kilo teipgi Prancūz-ijoje, bet čia kunigijos galybė buvo didesnė negu Vokietijoje, todėl Prancūzijoje isdryso protestuoti vėliau negu Vokietijoje. Istikro protestuoti prieš kunigų nuomones Prancūz-ijoje buvo pavojinga: vienas isz garsiausių Prancūzijos pedagogų, Remus, užtai vien, kad jis peikė ir kritikavo kunigų garbinamą Aristotelio filozofiją, likosi išvytas isz Prancūzijos,

Nereikia moket nei dolerio kol iszgysi.

State Medical Dispensary

66 E. Van Buren Street,
PIETVAKARINIS KAMPAS STATE UL., CHICAGO, ILL.

Didžiausia Gydinyčia Uzsienėjusi, Chroniszkū, Geding
Vyriszkū Ligu.

Prakalbi | jaunus vīrus.

Jeigu kagals apstiprinātu tai tikrą vaikščiokio dieną po dienai šindams eiga kalta pabėgimo bėjurį pabėdži. Jaukdamas kad jo apėjimai pasakoja jam gėdingą istoriją jo griekų.

Mes matome dygstančius bėjurimus netikusį pabėdži, nereikalausame todėl nē ineketi apie simptomus ir jų priežastis. Jus jau žinot, Mes esame jau galėkiole. Kaip toll tu esi ant to kelio, žinai, bet kada darsieki galg-tas priguli nuo paties.

Tu esi dar pavasaryje gyvasties, todėl negali būti auka nykstančios vilties, nykstančios laimės, ir šuriet ant tamios atelieties, neturinio vy-

paalatyje, ir apatui mes daktariu kinas kitas netinos kad rabel ir k. rabel. Ralyk be baimės, apskalyk visa teisybė apie save, apie savo būdą. o mes pasakysime k. k. turi daryti. Mes netik kad užsiimsite tavo pasalatybe, bet dar padėsimė tau jas užmirkti!

Ligos pīnai ilgdytos tuojau šis misies pranykst.

Specijališkas prakalbėjimas | pus-amžinio vīrus.

Ar paui esi apkrautas nereikalingais apšukimais? Ar užgavo tavę kvailumas, persižagim, išdykumas ar apšėimolai? Ar jauči nuolatinį

mo ar surinorimo? Ar kiekvienas atelietikmis esi lygus pareikalavimams? Ar esi abejingas, negali atlikti priedų ryškų su linksmumu? Ar gyvybė galys be veiksmo nuolatinį žemiau laisnio? Ar erziniškai klapietas, negalingumas kankina, ar silpnūnai attraukia nuo linksmumo ir galingumo? Ar tau silpnus inkstus ir sąjūg dūnantių pusę? Ar tau tanku nūnapietinis? Ar pradedamas ir baigiamas šlapinimosi eina su dideliu sunkumu? Jeigu taip, tai atleik persidūm kštie į viską arba ralyk. Mes galime suteikti tau didelę pagarbą. Mes turėjome daug praktikos gydymui specialiaškai vīryškį lygį ir jeigu pagelbs ir ilgydamas yra grailius, mes sugrąžinsime tau sveikatą.

ne mēģina atpūsties, nedz pakas
sist pārsērējamo ir ģeros rados ir
tuojas Jieškos atsakaot gdyomo,
tai dar tuktakstai palyu palaimini
gali tau gzyti, ir saulē šviesi ve
giedrei tau švēsti, nor dabar esi po
tamdu debesu slēgšanas.

Atmināji kyo svietas maai apetoja
apie maģales ir nusiņpēlās ūpats.
Laimē ir moterig paguodē ūy
tik dēl tvirtu, pinal galinēti ir maģe
nētiky viry, per kuring nervas ma
šiausias dasyliņpēlās pērbēsa u e
nerģija ir gyvu ļaumu. Jieškos vi
ko kq tik ganta ir amatas padarē ga
luma ir naudokis iē kiekvienos lins
momo pēgos.

Jei reikauja pāģebos, mes esam
at to idant gēlētbi. Didelis ir oģas

ties? Ar puoēl prie maģiausmo esu jūdi
nimo dāudo norg nusiņpēlās, bet
su sunkumo? Ar turti limpānēti ir
balģanus paveikali tūki nubiģus? Ir
esēi daģas maģ upzīkantis ar ne
tikantis astiģikūmose? Ar visados
turti drāģi ir prōģ su savim? Ar juos
visados gal paģauktie at pereiķa
vimo? Ar esi toks tvirtas, stiprus,
greitas, galintis ir atsakantis ka
jēgal no koto amiauz turtēti bū? Ie
gu ne, tai pasirodavyk su mumi; mes
esame speģialistai viryģy lūģi, mes
lūģydomo toģias lūģas, kocias kiti tē
mēģina prakģiģy daryti.

Speģialistiskas prakalbējimas

norėjume su Tamista asalekli pasi-
siekėti, bet jėgų negali atėti, tai ra-
- Ar jusų nervų sistema yra atsakan-
čiam stiprumo? Ar esi liuosas nuo
- organų, turinčių silpnas lytiškas kun-
dalis, netinkančias apšvedimui.

Pirma Roda Dykai. Draugiszkas pasisznekejimas ar susiraszymas nieko
nekasztuos, o tas gali sau užczedyti daug nespakai-
numo, paojaus ir kasztos.

Ne atidek įeszkojimo pagelbos laukdamas parankesnio laiko, nes liga
didinasi. Dabar gali but iszgydytu pigiau negu paskui, kada liga tvirta
kada insiskverbs in kuna.

State Medical Dispensary,
ANT
- Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN pl

[illegible]

neus ka elektrika padaro tai to roles na-
kinti. Del gresno pastatymo ir rodo za-
rudy, iudama marke, ant ejo adresu:
John's Supply House,
115 S. Morgan St., Chicago, Ill.

D-ras A. L. Graicunas,
67 W. 18-th St., Chicago, Ill.

Gydo visokas ligas be skirimo: vyru,
moteriu ir vaikų. Reikaling kreipintis ant
gasciaus padeto adreso.

WILHELM'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Nuotraukos puikios Fotografijos, su tuzina tikis.
\$2.00
Kas "vachia" ir geresne deluota nuotra "Polegus"
nuotra "Vachia" nuotra.

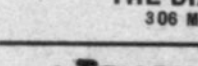

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna išgydymą.

Paseringiausiais gydan viskiaus paslepius ir paviršius ligas, kaip anai ligas, skreidelius, lūmenis, inkstus, pilvą, galvos skaudulius, pilną atmintį, drąsaiskus nusilpinus, lytiškas ligas, reikiusius, sustingus, vėd, lūbais.

NEW ORLEANS, LA, Liepos 28, 1902. Gudotinis Penel—Čia prisidėjame Jums 85.00 už kit elektrinį krėslą. Pirminis puslėlis kryžius gydo stuburkalligą. Medžiama siūnu prisidėti. Sėkėrys BENEDEKINOS.
204 Douglas st., New Orleans, LA.

THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
306 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

Dykai prisusime
kožnam ant
pareikala-
vimo musu
NAUJA
lietuviszka
kataloga,
kuriame

[illegible]